

YTTRANDE

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr Äld 2022/355
Dnr regeringskansliet Dnr S2022/03277

Remissvar gällande, Nästa steg, ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (SOU 2022:41)**Sammanfattning**

Socialförvaltningen ser positivt på utredningens förslag om att stärka äldreomsorgen och förtydliga uppdraget. Intentionerna med den nya lagen är goda, dock anser förvaltningen att det föreligger vissa tveksamheter med förslaget, som framkommer nedan.

Förslag om en ny lag

När det gäller den nya äldreomsorgslagen vill socialförvaltningen tillägga följande.

Bedömningen är att det regelverk som beskrivs i den nya äldreomsorgslagen redan finns inom den befintliga lagstiftningen i socialtjänstlagen, förvaltningslagen samt föreskrifter och allmänna råd. Detta gäller bland annat kraven på information, kontinuitet och krav på genomförandeplan.

Att flytta över bestämmelser till en ny äldreomsorgslag riskerar att leda till att det blir otydligt för de äldre som berörs, anhöriga och handläggarna inom myndigheten som får ytterligare en lag att ta hänsyn till. Det faktum att ett flertal paragrafer i förslagen lag om äldreomsorg är en beskrivning av eller hänvisning till vad som istället styrs av socialtjänstlagen och förstärker denna risk. Socialförvaltningen ser även en risk med att skillnaderna i handläggning ökar då handläggningen som idag utgår från socialtjänstlagen även kommer att regleras i den nya äldreomsorgslagen, exempelvis avseende mål för äldreomsorgen och uppföljning.

Socialtjänstlagen trädde i kraft 1982 och den ersatte barnvårdslagen, nykterhetsvårdslagen och socialhjälpslagen. Socialförvaltningen ställer sig frågande till innebörden av att lyfta ut äldre från socialtjänstlagen och därmed särskilja grupper åt. Äldre är en stor och heterogen grupp i samhället som har samma problematik som andra människor vad gäller till exempel missbruk, våld i nära relationer och funktionsnedsättning.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS har under senare år diskuterats och kritik har riktats mot att reformen är kostsam och att lagen inte fullt ut fungerar som den är tänkt. Bland annat att personer med omfattande vård- och omsorgsbehov nekats insatser. Socialförvaltningen menar att de problem

som uppmärksammats här även bör beaktas när det gäller en särskild äldreomsorgslag.

I utredningen är förslaget att i den nya äldreomsorgslagen ska det anges att det ska finnas den personal som behövs för att kunna bedriva en verksamhet som uppfyller de krav och mål som ställs i socialtjänstlagen och i äldreomsorgslagen. Detta då det kravet finns i hälso- sjukvårdslagstiftningen och inom LSS-verksamheter. I socialtjänstlagen finns det krav på att det ska finnas personal med lämplig bakgrund och erfarenhet. Dock finns det inget krav i lagtext på att det ska finnas tillräckligt med personal i en verksamhet. Enligt utredningen framkommer det att det inte är möjligt eller lämpligt att i lagstiftningen ange ett antal personer som är tillräckligt. Detta ska avgöras från fall till fall utifrån behov och förutsättningar i verksamheten. Förslaget är att det ska tas fram ett planeringsverktyg som ska användas och där alla väsentliga faktorer för planering kan vägas in. Socialförvaltningen anser att detta bör ses över ytterligare utifrån att detta i dagsläget regleras i och med att det ska finnas tillräckligt med personal för att leva upp till de krav och mål som är ställda enligt gällande lagstiftning.

För att stärka den medicinska kompetensen framgår det i utredningen att det ska finnas ett grundläggande krav på en läkarkontakt inom kommunens primärvård. Inom Järfälla kommun och Stockholms län finns det inte kommunal hemsjukvård. Om förslaget om en ny äldreomsorgslag beslutas måste det finnas en kommunal primärvård på plats för att uppnå en likvärd hälso- sjukvård över hela landet. Socialförvaltningen anser att förslaget om en kommunal primärvård inte ger samma förutsättningar för en eventuell omställning till de kommuner som ingår i Stockholms län mot de kommuner som redan har en kommunal primärvård på plats. Därtill ser förvaltningen att den kostnadsökning som detta skulle medföra vid en sådan omfattande omställning är svår att beräkna.

Socialförvaltningen ser positivt på att stärka äldreomsorgen i sin helhet men anser att en ny äldreomsorgslag riskerar att helhetssynen tappas bort när vissa grupper särskiljs från varandra. Förvaltningen föreslår i stället att den befintliga socialtjänstlagen ska ses över med de delar som lyfts i utredningen gällande äldreomsorgen samt utveckla socialtjänstlagen istället.

Ärendets handläggning

Äldrenämnden överlämnar socialförvaltningens yttrande på remissen till Socialdepartementet.

Föredragande har varit utredare på avdelningen lednings- och verksamhetsstöd, socialförvaltningen.